

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет соціально-психологічної освіти
Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

 В.о.завідувача кафедри
Оксана БЯЛИК

«25» серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВВ 1.01 ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність: 053 Психологія
Освітньо-професійна програма: Психологія

Умань- 2023

Робоча програма ВВ 1.03 «Педагогіка вищої школи» для здобувачів вищої освіти спеціальності 053 Психологія

Розробник: доктор педагогічних наук, професор Бялик Оксана Василівна

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту.

Протокол № 1 від «25» серпня 2023 року

В.о.завідувача кафедри

Оксана БЯЛИК

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії факультету соціально-психологічної освіти

Протокол № 1 від «25» серпня 2023 року.

Голова науково-методичної комісії факультету

Галина БОНДАРЕНКО

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __

на 20__/20__ н. р. _____ (підпис) (_____) «__» ____ 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	вибіркова	вибіркова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	українська
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС / годинах	4 кредити 120 годин	4 кредити 120 годин
Курс	перший	перший
Семестр	другий	другий
Кількість змістових модулів із розподілом:	2	2
Обсяг кредитів	4	4
Обсяг годин, у тому числі:	120	120
Аудиторні:	40	10
Лекційні	20	4
Семінарські / Практичні	20	6
Лабораторні		
Самостійна робота	40	60
Індивідуальні завдання	40	50
Форма семестрового контролю	екзамен	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: засвоєння здобувачами вищої освіти цілісної і логічно-послідовної системи знань про наукові основи підготовки кадрів вищої кваліфікації; забезпечити їх підготовку як професіоналів, здатних до самоосвіти та професійного розвитку, що володіють основами знань з педагогіки вищої школи та успішно застосовують їх у професійній діяльності при розв'язанні педагогічних ситуацій, пов'язаних з навчанням, вихованням та розвитком студентської молоді, набуття професійних компетентностей відповідно до вимог освітньої програми.

Завдання навчальної дисципліни:

- поглиблення, розширення, інтеграція знань з педагогіки вищої школи, педагогічної майстерності, сучасних технологій навчання;
- практичне опанування студентами різними формами організації навчального і виховного процесів у закладах вищої освіти;
- формування у студентів магістратури особистих якостей майбутнього науково-педагогічного працівника; прагнення до професійного розвитку і саморозвитку.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти мають володіти **компетентностями:**

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Здатність розробляти і управляти проектами.

Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Навички міжособистісної взаємодії.

Здатність працювати в команді.

Здатність до професійної рефлексії.

Здатність до спільної діяльності та групової мотивації, фасилітації процесів прийняття групових рішень.

Здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві.

Здатність упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність.

3. Результати навчання за дисципліною

Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

Самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для професійного зростання, опанувати її, засвоювати та продукувати нові знання, розвивати професійні навички та якості. Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності.

4. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ

Тема 1.1. Предмет, завдання та основні категорії педагогіки вищої школи

Педагогіка вищої школи як наука. Зв'язки педагогіки вищої школи з іншими науками. Завдання педагогіки вищої школи на сучасному етапі. Система вищої освіти в Україні.

Тема 1.2. Європейська освітня інтеграція

Концептуальні напрями розвитку вищої освіти в Україні. Особливості систем вищої освіти у країнах Європи, Азії та Америки. Болонський процес як засіб інтеграції і демократизації вищої освіти. Адаптація вищої освіти України до вимог Болонського процесу.

Тема 1.3. Викладач закладу вищої освіти як організатор освітнього процесу. Педагогічна культура викладача закладу вищої освіти

Специфіка діяльності педагога у закладі вищої освіти. Функції, права та обов'язки викладача педагогічного університету. Основні напрями діяльності викладача закладу вищої освіти. Психологічна структура педагогічної діяльності. Педагогічний професіоналізм викладача закладу вищої освіти. Роль і значення культури освітян у становленні демократичної держави. Шляхи формування загальної і педагогічної культури викладача закладу вищої освіти.

Тема 1.4. Студент як об'єкт і суб'єкт освітнього процесу

Студентство як соціальна група. Права і обов'язки студентів ЗВО. Психологічні особливості старшого юнацького віку. Адаптація студентства у закладі вищої освіти.

Тема 1.5. Організація виховної роботи у закладі вищої освіти

Мета і завдання виховання у закладі вищої освіти. Основні напрями виховання студентів у процесі аудиторної та позааудиторної діяльності. Виховна робота в академічній групі. Роль та функції куратора академічної студентської групи. Форми позааудиторної роботи із студентами.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Тема 2.1. Поняття дидактики вищої школи

Визначення та завдання дидактики вищої школи. Категорії дидактики. Сутність функцій дидактики вищої школи. Етапи процесу навчання. Сутність навчальної діяльності студентів. Критерії ефективності процесу навчання.

Тема 2.2. Організація освітнього процесу у вищій школі

Освітня програма та навчальний план. Навчально-методичний комплекс. Навчальний графік, робочі програми і тематичні плани. Організація аудиторної роботи зі студентами. Організація праці викладача. Роль кафедри в управлінні освітнім процесом.

Тема 2.3. Закони, закономірності та принципи навчання

Сутність терміну «закон навчання». Закони і закономірності у педагогіці. Загальні закономірності та їх роль у раціоналізації освітнього процесу. Класифікація закономірностей навчання. Принципи навчання та дидактичні правила їх реалізації.

Тема 2.4. Методи і засоби навчання у вищій школі

Поняття методів і прийомів навчання. Класифікація методів навчання у вищій школі. Типи навчання. Методична система навчання.

Тема 2.5. Форми організації навчання у вищій школі. Лекція у вищій школі

Поняття про форми організації навчання. Лекція як основна форма навчання у ЗВО: поняття, функції, принципи. Види лекцій. Методика підготовки лекції. Методика проведення лекції.

2.6. Методика проведення практичних і лабораторних занять у закладі вищої освіти

Сутність семінарських, практичних і лабораторних занять. Методика підготовки і проведення семінарського заняття у вищій школі. Методика підготовки і проведення практичного заняття. Методика підготовки і проведення лабораторного заняття.

Тема 2.7 Самостійна та індивідуальна робота студентів

Сутність індивідуальної і самостійної роботи. Види самостійної аудиторної та позааудиторної роботи. Види індивідуальної роботи студента. Керівництво курсовими роботами студентів. Керівництво кваліфікаційними роботами студентів.

Тема 2.8. Контроль навчальних досягнень студентів

Сутність педагогічного контролю. Мета та функції контролю. Принципи організації педагогічного контролю. Види та методи контролю. Форми організації контролю. Особливості тестового контролю.

Тема 2.9. Управління навчально-творчою діяльністю студентів

Концептуальні основи управління навчально-творчою діяльністю. Педагогічний вплив на розвиток творчої особистості. Технологія управління навчально-творчою діяльністю студентів. Дидактичні ігри в системі управління навчально-творчою діяльністю студентів.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	с.р.	інд.		л	п	лаб.	с.р.	інд.
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади педагогіки вищої школи												
Тема 1.1. Предмет, завдання та основні категорії педагогіки вищої школи	10	2	2		6		10	2		4	4	
Тема 1.2. Європейська освітня інтеграція	6		2			4	12		2	6	4	
Тема 1.3. Викладач закладу вищої освіти як організатор освітнього процесу. Педагогічна культура викладача закладу вищої освіти	9	2			7		6	2			4	
Тема 1.4. Студент як об'єкт і суб'єкт освітнього процесу	10	2				8	6		2	4		
Тема 1.5. Організація виховної роботи у закладі вищої освіти	12	2	4		6		8			4	4	
Змістовий модуль 2. Дидактика вищої школи												
Тема 2.1. Поняття дидактики вищої школи	9	2			7		6				6	
Тема 2.2. Організація освітнього процесу у вищій школі	6	2				4	4			4		
Тема 2.3. Закони, закономірності та принципи навчання	4					4	4				4	
Тема 2.4. Методи і засоби навчання у вищій школі	13	2	4		7		6		2	4		
Тема 2.5. Форми організації навчання у вищій школі. Лекція у вищій школі	10	2	4			4	4			4		
Тема 2.6. Методика проведення практичних і лабораторних занять у закладі вищої освіти	15		4	7		4	4			4		
Тема 2.7. Самостійна та індивідуальна робота студентів	10	2				8	4			4		

Тема 2.8. Контроль навчальних досягнень студентів	6	2				4	4					4
Тема 2.9. Управління навчально-творчою діяльністю студентів	7				7		6				6	
Усього годин	120	20	20		40	40	120	4	6		60	50

6. Теми семінарсько-практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д.ф.	з.ф.
1.	Предмет, завдання та основні категорії педагогіки вищої школи	2	2
2.	Викладач ЗВО та основні види його професійної діяльності	2	2
3.	Система організації виховної роботи у вищій школі	4	
4.	Методи і засоби навчання у вищій школі	4	2
5.	Форми організації навчання у вищій школі. Методика підготовки і проведення лекції	4	
6.	Методика проведення семінарського, практичного та лабораторного заняття	4	

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		д.ф.	з.ф.
1.	Педагогіка вищої школи як наука і мистецтво	2	4
2.	Основи формування педагогічної системи закладу вищої освіти: стандарти, характеристики, категорії, прогнозування, моделі	2	4
3.	Студент і викладач як суб'єкти педагогічного процесу	4	4
4.	Методи, форми і засоби виховного впливу на особистість студента	4	4
5.	Види і стилі навчання	2	6
6.	Мотиви і стимули у навчанні студентів	4	4
7.	Закони, закономірності та принципи навчання	4	4
8.	Поняття методів навчання, їх класифікація	4	4
9.	Самостійна робота студентів та її методика	4	4
10.	Планування навчальної роботи у закладі вищої освіти	4	4
11.	Дистанційне навчання у ЗВО	4	4
16.	Професійна готовність науково-педагогічного працівника до педагогічної діяльності	2	4

8. Індивідуальні навчально-дослідні завдання

1. Довести, що заклад вищої освіти – педагогічна система.
2. Проаналізувати Концепцію розвитку закладу вищої освіти.
3. Визначити вимоги до суб'єктів освітньо-виховного процесу ЗВО та дати їм характеристику.
4. Шляхи підвищення якості освіти в Україні.
5. Стратегічні завдання реформування вищої освіти в Україні.
6. Інтеграція вищої школи України в європейську систему освіти.
7. Актуальні проблеми вітчизняної вищої освіти та шляхи забезпечення якості вищої освіти.
8. Заклад вищої освіти – один із провідних факторів соціалізації особистості студента як фахівця.
9. Представити основні напрями виховання студентів у процесі навчання та в позааудиторній діяльності.
10. Виховна робота в академічній групі.
11. Довести роль та розкрити функції куратора академічної студентської групи.
12. Студентство як соціальна група. Студентське самоврядування у закладі вищої освіти.
13. Представити систему психолого-педагогічної підготовки майбутнього вчителя у закладі вищої освіти.
14. Довести роль інноваційних технологій у вищій школі.
15. Розкрити роль нових інформаційних (ІКТ) технологій у професійній діяльності викладача ЗВО.
16. Особливості технології дистанційного навчання у ЗВО.
17. Класичні університети України періоду нової та новітньої історії.
18. Модернізація педагогічної освіти в Україні.
19. Система вищої педагогічної освіти за кордоном.
20. Формальна, неформальна та інформальна вища освіта.
21. Сучасні тенденції реформування вищої освіти.
22. Психологічна структура педагогічної діяльності викладача вищої школи.
23. Основні напрями професійного розвитку викладача вищого закладу освіти.
24. Особливості підвищення кваліфікації викладача закладу вищої освіти.
25. Дослідити та проаналізувати професійно-педагогічну компетентність викладача ЗВО.
26. Вивчити шляхи розвитку комунікативної компетентності викладача ЗВО.
27. Описати типи педагогічних конфліктів у вищій школі та з'ясувати їх причини.
28. Рефлексивна культура як фактор професіоналізму викладача ЗВО.
29. Вивчити формування готовності студентів до науково-дослідницької та самоосвітньої діяльності.
30. Вивчити й проаналізувати професіограму викладача ЗВО.
31. Проаналізувати посадову інструкцію працівника (викладача закладу вищої освіти).
32. Проаналізувати особливості організації та керівництва науково-дослідною роботою студентів ЗВО.

10. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни використовуються традиційні та інноваційні методи навчання:

- словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;
- наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація;

- за логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні;
- за ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі;
- за ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів з навчальною книгою; виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань;
- стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

11. Методи контролю

Для контролю навчальних досягнень студентів та виявлення програмних результатів навчання використовуються методи усного, письмового та тестового контролю. Підсумкова оцінка виставляється як сумарна за роботу на практичних заняттях, поточного і підсумкового тестового контролю та оцінки за ІНДЗ.

12. Критерії оцінювання результатів навчання

Загальні критерії оцінювання занять:

1. Наявність розгорнутої відповіді на теоретичні питання практичного заняття.
2. Висунення проблеми, поєднання теоретичного матеріалу з його практичним використанням у майбутній професійній діяльності.
3. Активна участь в обговоренні теоретичних питань та практичних завдань на занятті.
4. Виступ з доповіддю.
5. Змістовність виступу, аргументованість, володіння державною мовою.
6. Культура мовлення (дикція, виділення головного, чіткість, послідовність, чистота мови тощо).
7. Вміння вільно триматися перед аудиторією.
8. Належне оформлення виконання практичних завдань. Звіт за їх виконання.

Критерії оцінювання практичних занять:

1 бал – студент погано володіє теоретичним матеріалом, не може дати чіткі, змістовні відповіді на питання, план практичного заняття відсутній, практичні завдання не виконані. У командній роботі займає пасивну позицію. Звіт за виконання практичної роботи не оформлений.

2 бали – студент володіє теоретичним матеріалом на елементарному рівні, працює в команді, але при відповіді на теоретичні питання допускає помилки, не дотримується чистоти мовлення, практичні завдання виконані частково. Звіт не оформлений.

3 бали – студент виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу; бере активну участь в обговоренні теоретичних питань практичного заняття, працює в команді, але завдання практичного характеру мають репродуктивний характер, творчість та ініціатива відсутні, звіт оформлений недбало та зданий невчасно.

4 бали – студент правильно дає відповідь на питання теоретичного характеру, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, бере активну участь в командній роботі, але практичні завдання не містять елементів творчості, виконані по шаблону. Звіт зданий вчасно, але оформлений поверхово, не містить глибоких висновків.

5 балів – студент правильно дає відповідь на питання теоретичного характеру, практичні завдання виконує вчасно; бере активну участь у командній роботі. Виконані практичні завдання містять елементи творчості, але в окремих випадках спостерігається шаблонний підхід. Звіт зданий вчасно, оформлений належним чином.

6 балів – студент має глибокі теоретичні знання з теми, вміє поєднувати теоретичний матеріал з його практичним використанням у майбутній професійній діяльності, у командній роботі займає лідерські позиції; виконання практичних завдань характеризується творчістю, нестандартними підходами до розв'язання педагогічних ситуацій. Висновки глибокі та змістовні. Звіт зданий вчасно.

Примітка* Кожне заняття включає виконання тестових завдань

ІНДЗ оцінюється у 20 балів:

1. Якість оформлення ІНДЗ – 2 бали
2. Логічність, послідовність викладення матеріалу та повнота розкриття теми – 2 бали
3. Самостійний і творчий підхід до аналізу досліджуваної проблеми – 2 бали
4. Грамотність тексту – 1 бали
5. Використання першоджерел та посилання на них – 1 бали
6. Ґрунтовний висновок – 1 бали
7. Своєчасність здачі ІНДЗ – 1 бали

	Теоретична підготовка	Практичні уміння і навички
Високий, А, 90 – 100, відмінно	Студент має глибокі, міцні і системні знання про теоретичні засади педагогіки; нормативно-правову базу педагогіки; зміст роботи, що пов'язана з вирішенням проблем навчання та виховання підростаючого покоління; вміння синтезувати знання по окремих темах; використовує здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, здатний вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань.	Студент самостійно орієнтується в потоці інформації з дисципліни; здатний проаналізувати й узагальнити отриманий результат. При підготовці до практичних та лабораторних занять студент дотримується усіх вимог, передбачених програмою курсу. Крім того, його дії відрізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати.
Вище середнього, середній В, С, 75 – 89; дуже добре, добре	Студент знає і може самостійно визначити зміст роботи, що пов'язана з вирішенням проблем навчання та виховання особистості; може синтезувати знання по окремих темах, давати точні формулювання. Студент може самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях, його відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим.	Студент самостійно виконує завдання, передбачені програмою дисципліни, володіє базовими навичками обґрунтувати творче застосування основних положень педагогічної теорії у майбутній професійній діяльності, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату. При виконанні завдань практичних та лабораторних занять студент може самостійно виконати роботу в повному обсязі й зробити правильні висновки
Достатній, Д, Е, 61 – 74, задовільно, достатньо	Студент відтворює основні поняття і визначення курсу, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теорії; допускає неточні і не повні відповіді, не чітко їх формулює, робить окремі	Студент може виконувати найпростіші завдання, але не спроможний самостійно висвітлити загальні питання; робить висновки, але не розуміє матеріал достатньою мірою.

	помилки у відповіді, але може їх усунути під керівництвом викладача, недостатньо володіє термінологією.	
Початковий, Fx, F 1 – 60, незадовільно	Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями щодо педагогічних процесів. У відповіді цілком відсутня самостійність. Студент знайомий лише з деякими основними поняттями та визначеннями курсу, з допомогою викладача може сформулювати лише деякі основні положення.	Здобувач допускає істотні помилки, невпевнено, з великими утрудненнями виконує практичні завдання.

13. Розподіл балів, які отримують студенти (денна/заочна форма навчання)

ЗМ1					ЗМ2								ІНДЗ	ПК	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13			
6	6	6	6	6	5	5	5	5	5	5	5	5			
30					40								20	10	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка в ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, практики	
90–100	A	відмінно	
82–89	B	добре	
75–81	C		
69–74	D		
60–68	E	задовільно	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

14. Рекомендована література

Основна:

1. Зайченко І. В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі. К.: Ліра-К, 2017. 455 с.
2. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи. К.: Кондор, 2022. 626 с.

Допоміжна література

1. Бялик О. В. Освітні інновації у вищій школі: навч. посіб. Умань: Візаві, 2021. 162 с.
2. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях: навчальний посібник. Харків, 2016. 260 с.
3. Стражнікова І. Педагогіка вищої школи: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: НАІР, 2018. 120 с.
4. Шквир О. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. 2-ге вид., допов. і перероб. Хмельницький: ХГПА, 2020. 94 с.
5. Astremska I., Honcharuk V., Bialyk O., Martynyshyn Ya., Pidlypskyi A. Training of teachers of higher education institutions for the use of distance learning technologies in the context of digitalization. *Laplage em revista*. Volume: 7. Pages: 605–612. Special Issue: D Published: Jul-Aug 2021. DOI: 10.24115/S2446-622020217Extra-D1145 Режим доступу: <https://laplageemrevista.editorialaar.com/index.php/lpg1/article/view/1145/1042>
6. Bialyk O., Demchenko I., Pryshchepa S., Dushechkina N. Designing the teaching process in a Modern Educational Institution. *Universal Journal of Educational Research* 8(12A): 7723-7732, 2020. DOI: 10.13189/ujer.2020.082559

Інформаційні ресурси

1. Нормативна база (Закони, Положення, Укази президента України, Листи МОНУ).
2. Поглиблюють інформацію про особливості педагогічної професії та організацію освітнього процесу у виші матеріали, розміщені на веб-сторінках:
3. www.education.gov.ua – веб-сторінка Міністерства освіти і науки України.
4. www.nduv.gov.ua – веб-сторінка бібліотеки ім. Вернадського.
5. www.udpu.org.ua – веб-сторінка Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.
6. www.ekniga.com.ua – Інформаційно-пошукова система-каталог з електронної літератури: книжки, довідники, словники, енциклопедії, підручники і т.д.
7. www.ua.net – Електронна бібліотека: енциклопедії, словники, підручники, будь-яка література.